

EVENT CINEMA

Een onderzoek naar nationale en internationale trends en ontwikkelingen in Event Cinema

Stichting Filmonderzoek

Event Cinema

Onderzoek naar trends en ontwikkelingen in Event Cinema

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van EYE Filmmuseum

*In samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF)
en Filmdistributeurs Nederland (FDN)*

Amsterdam, april 2018

Inhoud

MANAGEMENT SUMMARY	3
1. INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 ONDERZOEKSVRAGEN	4
2. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK: DATA-ANALYSE.....	5
2.1 ONDERZOEKSMETHODE	5
2.2 BEPERKINGEN ONDERZOEK	5
<i>Beperkte beschikbaarheid data.....</i>	<i>5</i>
<i>Onvolledige registratie MaccsBox.....</i>	<i>6</i>
<i>Geen overeenstemming definitie eventised film</i>	<i>6</i>
3. ONTWIKKELINGEN IN EVENT CINEMA.....	8
3.1 EVENT CINEMA BEZOEK, RECETTE EN VOORSTELLINGEN	8
<i>Nederland op achterstand in West-Europa</i>	<i>8</i>
3.2 EVENT CINEMA GENRES	11
<i>Event Cinema genres internationaal</i>	<i>11</i>
<i>Event Cinema genres in Nederland.....</i>	<i>11</i>
4. EVENT CINEMA PUBLIEK	16
4.1 KANNIBALISATIE OF NIEUW PUBLIEK.....	16
4.2 DEMOGRAFISCH PROFIEL PUBLIEK	16
5. TOEKOMST EVENT CINEMA.....	18
5.1 UITBREIDING OF STABILISATIE VAN DE MARKT	18
COLOFON	19

Management Summary

Sinds de digitalisering in 2012 is het voor bioscopen en filmtheaters mogelijk om naast films ook andere content te vertonen, ook wel bekend onder de noemer *Event Cinema*. Event Cinema is wereldwijd sterk gegroeid en zal naar verwachting van onderzoeksbureau IHS in de nabije toekomst blijven groeien. EYE Filmmuseum heeft daarom Stichting Filmonderzoek opdracht gegeven de nationale en internationale trends en ontwikkelingen omtrent bezoek aan Event Cinema in kaart te brengen.

Groei Event Cinema in Nederland op achterstand

Het aantal Event Cinema voorstellingen is sinds 2012 sterk gegroeid, namelijk met 277% (van 571 voorstellingen in 2012 naar 1.867 in 2017). Mede hierdoor is ook het bezoek aan Event Cinema in Nederland gegroeid; van 54.4000 verkochte tickets in 2012 naar 166.900 verkochte tickets in 2017 (+207%). Ondanks de groei heeft Event Cinema in Nederland echter een kleiner aandeel in de totale box-office (0,7% in 2017) dan in bijvoorbeeld Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk (1 tot 3%).

Event Cinema aanbod in Nederland beperkt

Volgens Isabelle Fauchet – gerenommeerd adviseur op het gebied van Event Cinema – kan de verklaring voor het kleinere marktaandeel in Nederland onder meer liggen bij een beperkter Event Cinema aanbod. Zo worden er in Nederland in verhouding tot Frankrijk, Italië, Brazilië, Australië en het Verenigd Koninkrijk minder nieuwe producties vertoond. Tevens genieten nationale Event Cinema producties veelal grote populariteit, maar is het aanbod hiervan in Nederland vooralsnog beperkt.

Weinig bekendheid Event Cinema

Event Cinema geniet vooralsnog weinig bekendheid onder de Nederlandse bevolking, wat eveneens een verklaring kan zijn voor het kleine marktaandeel van Event Cinema. Dat is echter geen unieke Nederlandse situatie: uit onderzoek naar de Britse markt blijkt dat de bevolking zich ook daar nog nauwelijks bewust is van het bestaan van Event Cinema vertoningen.

Grote populariteit *eventised film*

Zowel in Nederland als internationaal is *eventised film* – zoals films met Q&A, concertfilms, film events en eenmalige vertoningen – uitgegroeid tot een populair genre. Over de vraag of deze vertoningen tot Event Cinema gerekend moeten worden of tot het reguliere filmaanbod bestaat zowel nationaal als internationaal geen consensus. Ongeacht het label, kan uit de groei van dergelijke voorstellingen worden geconcludeerd dat bioscopen meer beleving proberen te bieden.

Opera en concerten populairste genres

Opera en concerten zijn in Nederland, naast *eventised film*, de best bezochte Event Cinema genres. Internationaal worden ook ballet- en theatervoorstellingen goed bezocht, met name in Engelstalige landen. De laatste jaren worden in Nederland ook vaker nieuwe genres vertoond, zoals kunsttentoonstellingen en televisieprogramma's, waarmee het Event Cinema aanbod gevarieerder is geworden.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds de digitalisering is het voor bioscopen en filmtheaters mogelijk om naast films ook andere, alternatieve content te vertonen. Bioscopen vertonen bijvoorbeeld live en opgenomen opera-, theater- en balletvoorstellingen, tentoonstellingen, sportwedstrijden, eSports (gaming), concerten en afleveringen van tv-series, inmiddels bekend onder de noemer Event Cinema. In verhouding tot filmvertoningen beslaat Event Cinema wereldwijd nog maar een klein deel van de totale box-office (1 à 2 procent). Volgens de Event Cinema Association heeft Event Cinema in 5 jaar tijd echter wereldwijd een groei doorgemaakt van 500%. IHS Research stelde in 2015 te verwachten dat de groei zal doorzetten tot \$1 miljard in 2019.¹

Met het oog op de sterke wereldwijde groei van Event Cinema, wenst EYE meer inzicht in huidige en verwachte trends en ontwikkelingen op het gebied van bezoek aan Event Cinema in de bioscoop, zowel internationaal als in Nederland.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het in kaart brengen van de huidige stand van zaken en recente ontwikkelingen met betrekking tot bezoek en recette van Event Cinema, zowel op nationaal als internationaal niveau.

1.3 Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- Wat zijn de internationale trends en ontwikkelingen op het gebied van bezoek aan Event Cinema?
 - Indicatoren: ontwikkeling bezoek en recette, diversiteit en populariteit genres en titels, bezoekersprofiel.
- Welke verwachtingen zijn er voor bezoek aan Event Cinema internationaal?
- Wat zijn trends en ontwikkelingen op het gebied van bezoek aan Event Cinema in Nederland?
 - Indicatoren: ontwikkeling bezoek en recette, diversiteit en populariteit genres en titels, bezoekersprofiel.²
- Hoe verhouden de Nederlandse trends en ontwikkelingen zich tot de internationale stand van zaken?

¹ David Hancock, “Event Cinema: a sector in full swing”, Insight Report, IHS Technology Cinema Intelligence Service (juni, 2015), 2.

² De onderzoeksresultaten bleken onvoldoende betrouwbaar, waardoor er geen bezoekersprofiel kon worden geschetst. Zie ook hoofdstuk 4 ‘Resultaten publieksonderzoek’.

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek: data-analyse

2.1 Onderzoeksmethode

Om de deelvragen te kunnen beantwoorden zijn een data-analyse, een korte kwantitatieve meting en een deskresearch uitgevoerd.

- De cijfers over de Nederlandse markt zijn geanalyseerd aan de hand van beschikbare gegevens via MaccsBox – het communicatiesysteem van de Nederlandse Vereniging van Bioscoopexploitanten (NVBF) en Filmdistributeurs Nederland (FDN).
- Internationale ontwikkelingen zijn in kaart gebracht door middel van een deskresearch, waaronder studies van de Event Cinema Association en IHS Markit Research. Tevens is contact opgenomen met Isabelle Fauchet, oprichter en directeur van adviesbureau Live Digital Cinema Ltd. en medeoprichter van de Event Cinema Association (ECA).
- Om inzicht te krijgen in het bezoekersprofiel van Event Cinema voorstellingen is via het onderzoekspanel van CentERdata een meting verricht, als onderdeel van de jaarlijkse meting van het bioscoopbezoek voor de Bioscoopmonitor.³

2.2 Beperkingen onderzoek

Beperkte beschikbaarheid data

Internationaal

Gepubliceerd onderzoek op het gebied van Event Cinema is vooralsnog schaars. Geïnitieerd door de Event Cinema Association (ECA), verzamelt en publiceert onderzoeksbureau IHS Markit sinds 2013 data over de Event Cinema sector. Voor de eerste publicatie is echter alleen gebruikgemaakt van data afkomstig van ECA-leden.⁴ De tweede en meest recente publicatie stamt uit 2015 en maakt tevens gebruik van data verzameld door Amerikaans onderzoeksbureau Rentrak.⁵ In dit rapport zijn naar bekend voor het eerst Event Cinema cijfers van een aantal landen gepubliceerd.

Nederland

Stichting Filmonderzoek rapporteerde voor het eerst over Event Cinema in 2014.⁶ De statistieken over Event Cinema waren destijds beperkt, omdat niet alle bioscopen en filmtheaters de gegevens over Event Cinema voorstellingen in MaccsBox deelden. Het was daarom ook niet mogelijk om bezoekerscijfers en recette te rapporteren. Anno 2018 is het mogelijk om een completer beeld te schetsen, maar is het nog onduidelijk of inmiddels alle bioscopen en filmtheaters die Event Cinema vertonen dit ook daadwerkelijk in MaccsBox registreren. Het delen van Event Cinema gegevens is

³ Ook in 2015 is deze meting verricht. Zowel in 2015 als in 2017 bleken de resultaten van de meting onvoldoende betrouwbaar, wegens te sterke overschatting door respondenten van hun Event Cinema bezoek. Zie ook hoofdstuk 4 'Resultaten publieksonderzoek'.

⁴ David Hancock, "Event Cinema in European cinemas", Insight Report, IHS Screen Digest Cinema Intelligence Service (april, 2013).

⁵ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing".

⁶ Stichting Filmonderzoek, "Vervolgonderzoek Digitale Cinema. Effecten van de digitalisering van het Nederlandse vertonings- en distributiecircuit" (april, 2014).

namelijk niet verplicht. Wel lijkt het erop dat in ieder geval de bioscoopketens in Nederland structureel hun Event Cinema cijfers hebben geregistreerd.

Onvolledige registratie MaccsBox

De gebruikmaking van MaccsBox voor de data-analyse van Event Cinema in Nederland kent nog enkele beperkingen. In MaccsBox is namelijk niet voor elke Event Cinema voorstelling zowel het bezoek als de recette geregistreerd. Om geen vertekend beeld te schetsen van de verhouding tussen bezoek en recette, zijn voorstellingen met 0 recette of bezoek buiten de analyse gelaten. Tevens is een analyse van de cijfers naar genre slechts beperkt mogelijk. Een groot aantal voorstellingen staat in MaccsBox geregistreerd met de titel 'alternatieve content'. Het is daardoor niet te herleiden tot welke genres deze voorstellingen behoren.

Geen overeenstemming definitie eventised film

Volgens Isabelle Fauchet – gerenommeerd adviseur op het gebied van Event Cinema – is de theoretische definitie van Event Cinema breder dan in de praktijk doorgaans wordt geregistreerd. In theorie is alle filmcontent die wordt gereleased met een live of opgenomen randprogramma Event Cinema. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook Q&A's en Ladies Nights. Ladies Nights worden in Nederland echter traditiegetrouw als reguliere filmvertoning geregistreerd. Eventised film als onderdeel van het concept Event Cinema was in wezen dan ook al een onderdeel van de vertoningssector, voordat de term Event Cinema gemeengoed werd.

Secret Cinema

Secret Cinema zou volgens Fauchet een uitzondering zijn en niet onder Event Cinema moeten worden geregistreerd, hoewel dit wel regelmatig gebeurt in het Verenigd Koninkrijk. Bij Secret Cinema is het event namelijk niet zozeer gerelateerd aan de film, maar is het vaak de locatie op zichzelf. De extra omzet die hiermee wordt gegenereerd gaat tevens doorgaans naar de locatie in plaats van naar een bioscoop en distributeur. Voor zover bekend wordt Secret Cinema in Nederland ofwel niet geregistreerd in MaccsBox ofwel als reguliere filmvoorstelling.

Verschillen in registratie

In vrijwel elk door IHS onderzocht land worden ook bepaalde documentaires als Event Cinema geregistreerd. Tevens kennen Italië en het Verenigd Koninkrijk de Event Cinema genres 'film' en 'kinderen', waarbij onder het laatste in ieder geval kindertelevisieprogramma's vallen en wellicht ook kinderfilms. Het Verenigd Koninkrijk maakt bovendien een onderscheid tussen 'film' en 'film Q&A'.⁷

In Nederland zijn met name door Pathé veel film gerelateerde voorstellingen zoals documentaires, filmfestivalfilms, re-releases, eenmalige filmvertoningen en film events geregistreerd als Event Cinema. Documentaires en filmvertoningen met introductie of nagesprek worden, met name in filmtheaters, echter vaak gezien als vast onderdeel van het reguliere filmaanbod. Ook filmfestivalfilms worden door andere bioscopen en theaters niet geregistreerd als Event Cinema.

Op het gebied van eventised film is er zowel in Nederland als internationaal dus weinig overeenstemming over de grens tussen reguliere filmvertoningen en Event Cinema vertoningen.

⁷ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing".

Hierdoor is het onduidelijk of de toename van het aantal film gerelateerde voorstellingen zoals die in Nederland uit MaccsBox blijkt, daadwerkelijk een toename is van het aantal voorstellingen of dat deze voorstellingen in eerdere jaren niet zijn geregistreerd als Event Cinema voorstellingen maar als feature films.

3. Ontwikkelingen in Event Cinema

3.1 Event Cinema bezoek, recette en voorstellingen

Event Cinema is een sterk groeiende sector, met naar schatting van onderzoeksbureau IHS Markit een groei in wereldwijde recette van 500% tussen 2009 en 2014.⁸ Naar verwachting zal de wereldwijde recette in 2019 1 miljard Amerikaanse dollar overschrijden.⁹ Ook in Nederland is de Event Cinema sector sterk gegroeid. Zo is het aantal Event Cinema bezoeken gestegen van bijna 54.400 verkochte tickets in 2012 naar circa 166.900 verkochte tickets in 2017, een groei van maar liefst 207%. De recette heeft in Nederland een groei doorgemaakt van ruim 150%, van circa €850.000 in 2012 naar €2,2 miljoen in 2017. Tevens is het aantal voorstellingen in Nederland gegroeid van 571 in 2012 naar 1.867 in 2017 (+227%). Wel maakt Event Cinema slechts een klein deel uit van de totale bioscoopomzet; wereldwijd beslaat het circa 2% van de totale box-office.¹⁰ In Nederland was dit in 2017 0,7%.

Nederland op achterstand in West-Europa

Hoewel Event Cinema in Nederland sterk is gegroeid, blijft het in Nederland met een marktaandeel van 0,7% (0,5% in 2014) achter op enkele andere Europese landen. Zo maakte Event Cinema in 2014 in Frankrijk en Italië respectievelijk 1,2% en 2,3% uit van de totale box-office.¹¹ In het Verenigd Koninkrijk maakt Event Cinema sinds 2014 tussen de 2,5% en 3,2% uit van de totale box-office,¹² en bedraagt de recette sindsdien meer dan 34 miljoen euro.¹³ Het Verenigd Koninkrijk is hiermee echter een uitzondering binnen de Event Cinema markt.

Nederland kent al een achterstand vanaf de start van Event Cinema vertoningen. In zowel Frankrijk als het Verenigd Koninkrijk was een sterke stijging te zien in de Event Cinema recette in 2014, het eerste jaar na volledige digitalisering.¹⁴ Ook in Nederland is de sterkste stijging in bezoek, recette en aantal vertoningen te zien in 2014. In Nederland waren de bioscopen en filmtheaters echter al volledig gedigitaliseerd in 2012, een jaar eerder dan in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

⁸ Jonathan Ross, "Making the Case for Event Cinema", presentatie Event Cinema Association (Arthouse Convergence, 2016).

⁹ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing", 2.

¹⁰ Jonathan Ross.

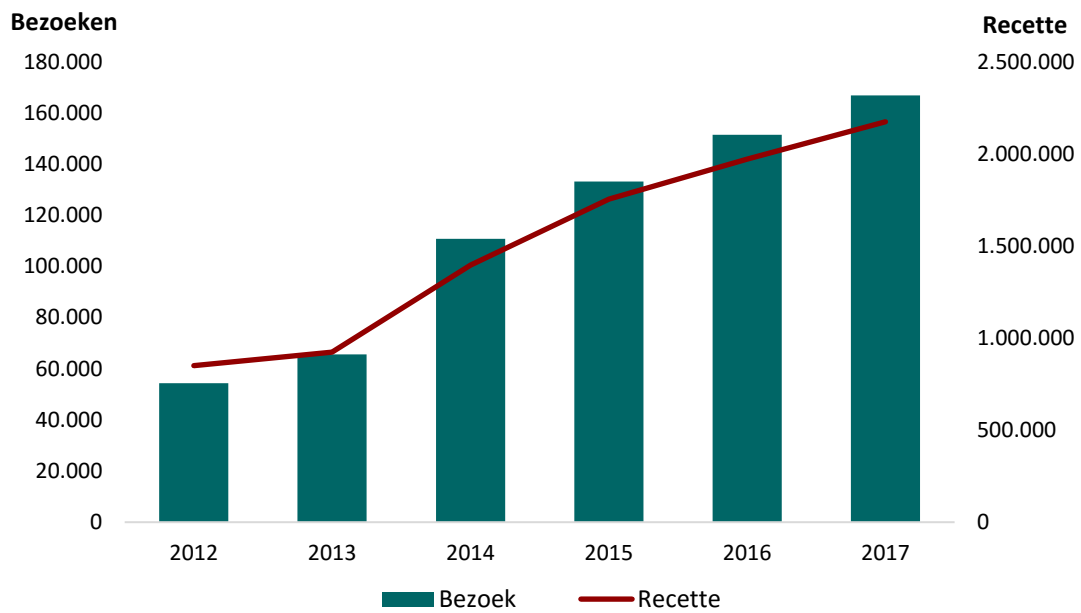
¹¹ Ibidem, 3.

¹² Lucy Jones, "Event Cinema box office overview", presentatie ComScore (ECA Slate Day, 2017).

¹³ Wisselkoers op 6 december 2017.

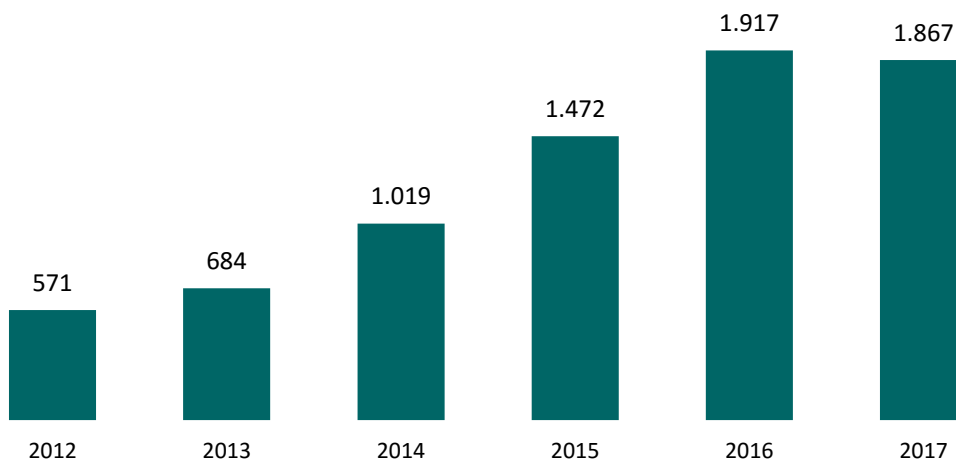
¹⁴ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing", 2.

Bezoek en recette Event Cinema Nederland

Figuur 1 Aantal bezoeken en totale recette Event Cinema voorstellingen in Nederland 2012 t/m 2017

Aantal voorstellingen Event Cinema Nederland

Figuur 2 Aantal Event Cinema voorstellingen in Nederland 2012 t/m 2017

In 2017 is een lichte daling te zien in het aantal voorstellingen, terwijl recette en bezoek groeien. Dit kan worden verklaard doordat bij meerdere genres een groter aantal bezoeken per voorstelling is gerealiseerd. Zo was er in 2017 een kleiner aantal kleine concerten en een vrijwel gelijk aantal grote concerten en een groter aantal grote opera's dan in 2016. Ook de finale van EXPEDITIE ROBINSON en de bokswedstrijd tussen Floyd Mayweather en Conor McGregor in 2017 trokken veel bezoek met in verhouding weinig voorstellingen.

Grootte Event Cinema aanbod

Dat Event Cinema in Nederland nog altijd achterblijft op andere West-Europese landen en met name het Verenigd Koninkrijk heeft volgens Isabelle Fauchet – gerenommeerd adviseur op het gebied van Event Cinema – mogelijk verschillende oorzaken.¹⁵ Een belangrijke factor is het aanbod van Event Cinema titels: in het Verenigd Koninkrijk werden in 2014 ruim driemaal zoveel nieuwe Event Cinema titels gereleased als in Nederland. Een mogelijke reden voor een kleiner aantal nieuwe titels is volgens Fauchet dat het merendeel van de Event Cinema producenten en distributeurs is gevestigd in het Verenigd Koninkrijk (in 2014 35 distributeurs), waardoor nieuwe Event Cinema titels daar eerder beschikbaar worden gesteld.¹⁶

Toch loopt Nederland hierin niet alleen achter op het Verenigd Koninkrijk, maar ook op andere landen. Volgens onderzoek van IHS gingen in Frankrijk, Italië, Brazilië en Australië in 2014 tweemaal zoveel nieuwe Event Cinema titels in release als in Nederland.¹⁷ Opvallend is dat in Nederland in 2014 een relatief groot aantal Event Cinema distributeurs actief was, namelijk 12. Dat zijn er weliswaar minder dan in Italië (22), maar meer dan in Frankrijk (4), Nieuw-Zeeland (4) en Australië en Brazilië (beiden 9).¹⁸

Type Event Cinema aanbod

Naast de grootte van het aanbod is het ook mogelijk dat het type aanbod een rol speelt in het succes van Event Cinema. Zo worden in Nederland vooralsnog weinig nationale titels geproduceerd, terwijl lokale producties het goed doen. In Frankrijk zijn bijvoorbeeld lokale zangers en comedians erg populair.¹⁹ In Nederland is de best bezochte titel sinds 2012 *THE OTHER SIDE OF THE HEART IS WHITE*, een Nederlandse sportdocumentaire over Feyenoord-supporters. Na deze titel trok het *Maastricht Concert* van André Rieu van 2017 het grootste aantal bezoeken in de afgelopen jaren. Deze titel bracht van alle Event Cinema titels ook de meeste recette op.

Tabel 1 Top 3 Event Cinema titels in Nederland 2012 t/m 2017, op basis van bezoek

Titel	Bezoek	Recette (€)	Bezoek/voorstelling	Recette/voorstelling (€)
<i>The Other Side of the Heart is White</i>	17.557	156.595	279	2.486
<i>André Rieu's Maastricht Concert 2017</i>	16.142	197.573	199	2.439
<i>Cobain: Montage of Heck</i>	15.085	177.073	105	1.238

Verskil in demografische samenstelling

In samenhang met het aanbod zou ook de demografische samenstelling van het Nederlandse (potentiële) publiek een oorzaak kunnen zijn volgens Fauchet. Voor elke titel kunnen de doelgroepen per land verschillen. Het is daarom niet vanzelfsprekend dat een titel die populair is in het Verenigd Koninkrijk, in Nederland eveneens veel bezoek zal trekken. Wellicht wordt voor het Nederlandse publiek nog onvoldoende de juiste content geproduceerd, aldus Fauchet.²⁰

¹⁵ Isabelle Fauchet is oprichter en directeur van adviesbureau Live Digital Cinema Ltd. en medeoprichter van de Event Cinema Association.

¹⁶ Isabelle Fauchet, interview door auteur, telefonisch interview, 2 februari, 2018.

¹⁷ Over het totale aantal Event Cinema titels (first en second run) zijn helaas geen internationale cijfers beschikbaar.

¹⁸ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing", 3.

¹⁹ Isabelle Fauchet, interview.

²⁰ Ibidem.

Bekendheid Event Cinema

Een vierde mogelijk belangrijke oorzaak van de achterstand in Nederland is de bekendheid van Event Cinema onder de Nederlandse bevolking. Hierover meer in hoofdstuk 4 ‘Resultaten publieksonderzoek’.

3.2 Event Cinema genres

Event Cinema genres internationaal

In de door IHS onderzochte Engelstalige landen zijn vooral de traditionele cultuurgenres opera en theater populair. In het Verenigd Koninkrijk is daarnaast ballet één van de best bezochte genres, terwijl in landen als Nederland en Frankrijk – naast opera – concerten erg populair zijn.²¹ Ook in het Verenigd Koninkrijk is het concertgenre in opkomst, zo behoorden André Rieu’s *Maastricht Concert* en het concert *Wonderland* van Take That daar tot de tien best bezochte titels van 2017.

Sport lijkt over het algemeen het minst populaire genre te zijn, op enkele incidentele producties zoals voetbalkampioenschappen na. Dit komt volgens Fauchet omdat bij sport evenementen doorgaans alcohol wordt gedronken, terwijl veel bioscopen geen schenkvergunning bezitten. Dit maakt de afzetmarkt voor distributeurs kleiner, waardoor sport als Event Cinema genre risicovoller is.²²

Event Cinema bestaat niet alleen uit de zogenaamde ‘alternatieve content’, waar bovengenoemde genres toebehoren, maar ook uit *eventised film*. Hoewel IHS eventised film in diens internationale overzicht onder de categorie ‘overig’ plaatst, is het een populair genre. Met name in Italië worden veel film events, speciale kinderfilmprogramma’s en sport- en muziekdocumentaires geprogrammeerd en bezocht.²³ De omvang van het eventised film genre is echter lastig internationaal te vergelijken, omdat niet ieder land er een zelfde definitie op nahoudt (zie ook hoofdstuk 2 Opzet en uitvoering).

Event Cinema genres in Nederland

Een analyse van de cijfers naar genre is slechts beperkt mogelijk. Een groot aantal voorstellingen wordt in Maccsbox gerapporteerd met de titel ‘alternatieve content’, waardoor het niet te herleiden is tot welke genres deze voorstellingen behoren. De genre-analyse wordt ook bemoeilijkt door de inconsistente rapportage van film gerelateerde voorstellingen. Voor meer informatie zie hoofdstuk 2. Opzet en uitvoering (pag. 5-7).

In Nederland zijn opera, concert, ballet en eventised film de best bezochte Event Cinema genres. Eventised film – in Nederland voornamelijk bestaand uit sport- en muziekdocumentaires en events rondom re-releases en kinderfilms – maakte vrijwel elk jaar onderdeel uit van de top 3 in zowel bezoek en recette als in het aantal voorstellingen. Bezoek en recette van de totale top 3 – opera,

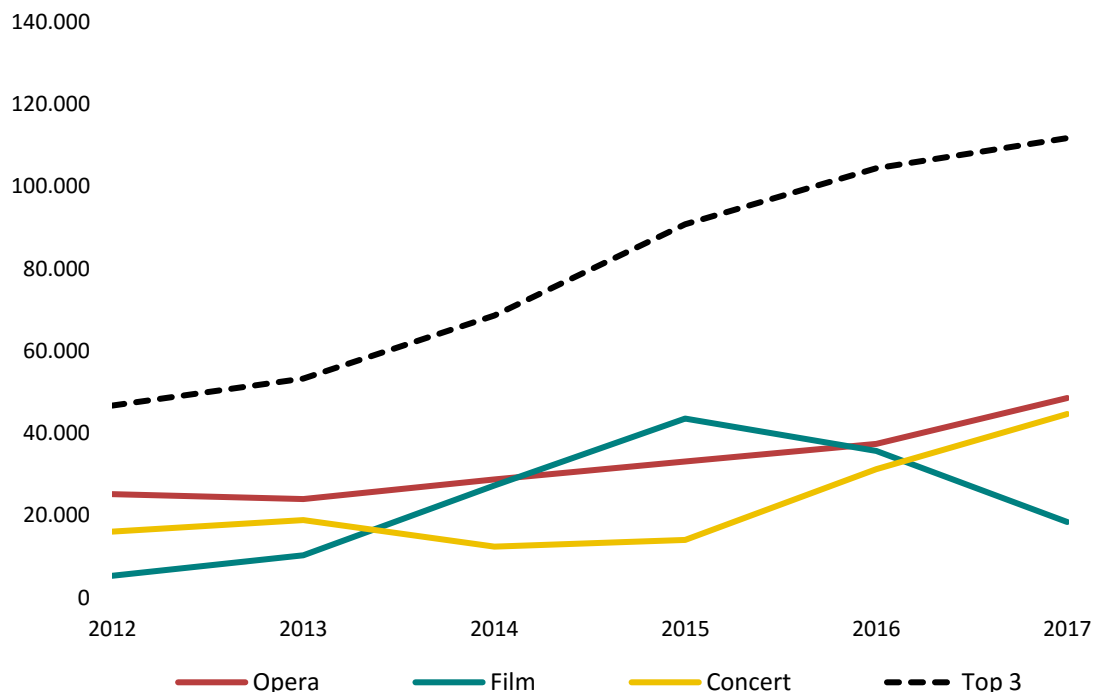
²¹ Hancock, “Event Cinema: a sector in full swing”, 3.; IHS analyseert de landen Australië, Brazilië, Frankrijk, Italië, Nederland, Nieuw-Zeeland en het Verenigd Koninkrijk inclusief Ierland.

²² Isabelle Fauchet, interview.

²³ Hancock, “Event Cinema: a sector in full swing”, 3, 9.

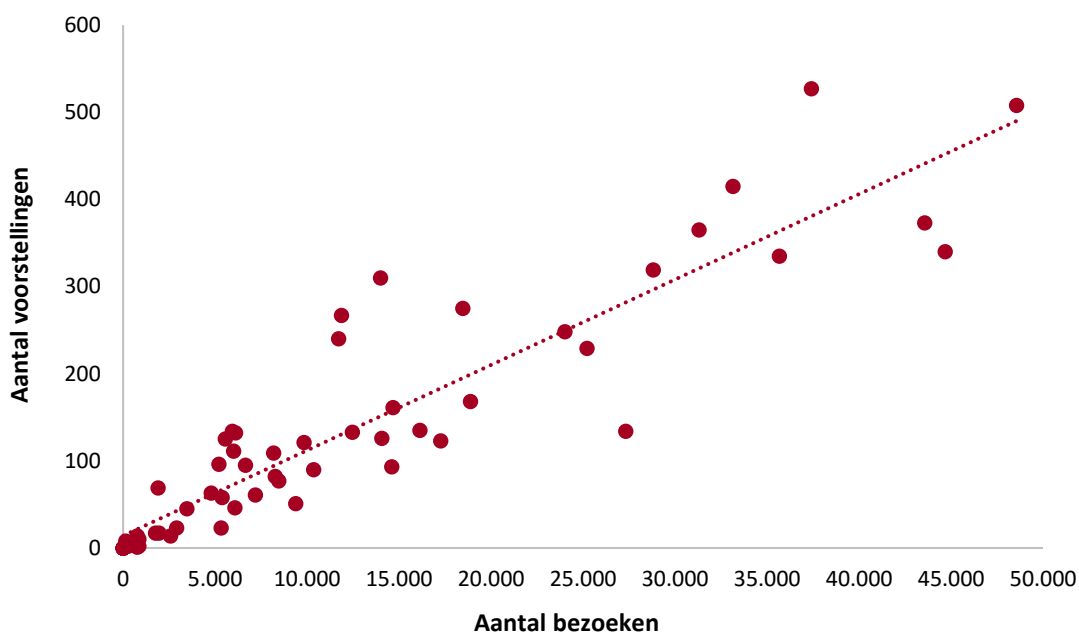
concert en film – zijn sinds 2012 elk jaar toegenomen, waarmee de top 3 genres voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de totale groei van Event Cinema in Nederland. Deze groei hangt sterk samen met de toename van het aantal voorstellingen, zie figuur 4.

Bezoek top 3 best bezochte genres

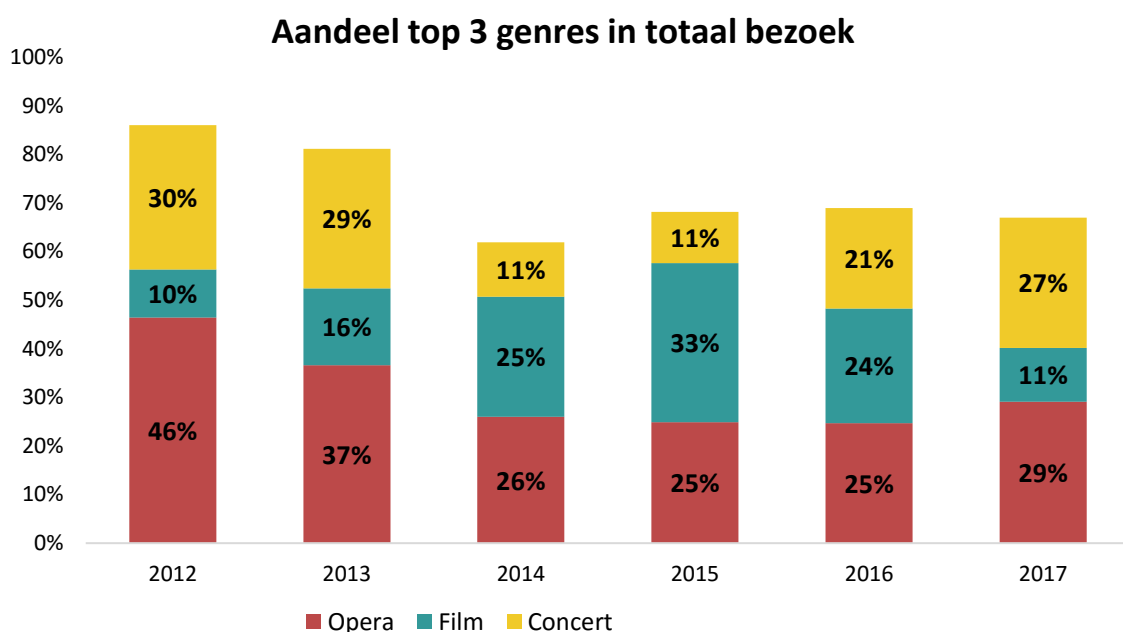
Figuur 3 Bezoek aan de 3 meest bezochte Event Cinema genres in Nederland 2012 t/m 2017

Samenhang bezoek en voorstellingen

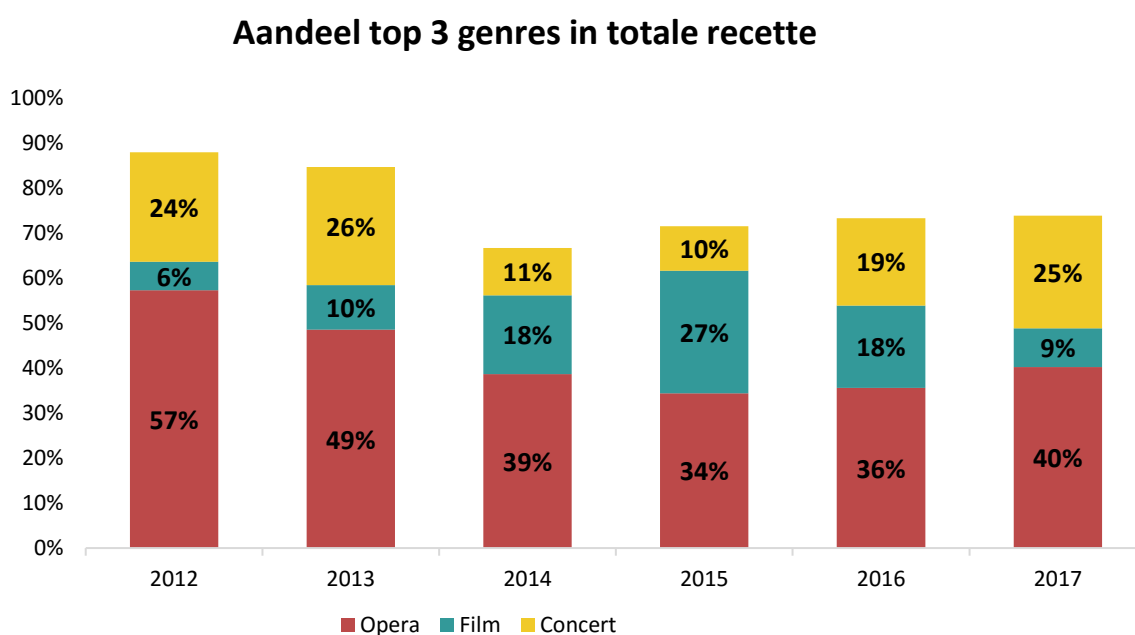

Figuur 4 Correlatie tussen het aantal Event Cinema voorstellingen en het aantal bezoeken per productie

Hoewel bezoek, recette en aantal voorstellingen van de top 3 best bezochte genres zijn gegroeid, is het aandeel van de top 3 in de totale recette en het totale aantal bezoeken en voorstellingen ten opzichte van 2012 en 2013 gedaald (zie figuur 5, 6 en 7). Dit komt door de toename in het aantal voorstellingen van andere genres (zie figuur 8). In 2014 is het aandeel van de top 3 het laagst, door de vertoning van WK voetbalwedstrijden. Het lagere aandeel van de top 3 in 2015, 2016 en 2017 komt niet door één genre. Zowel het aantal tentoonstellingen en theatervorntingen als het aantal vertoende televisieprogramma's (te denken aan SHERLOCK en EXPEDITIE ROBINSON) is sterk gestegen. Ook zijn er deze jaren een aantal eSport evenementen zoals *League of Legends Playoffs* en *Finals* vertoond. Deze lichte verschuiving toont aan dat, naast een blijvende populariteit van met name opera, er in Nederland ook interesse is voor andere genres.

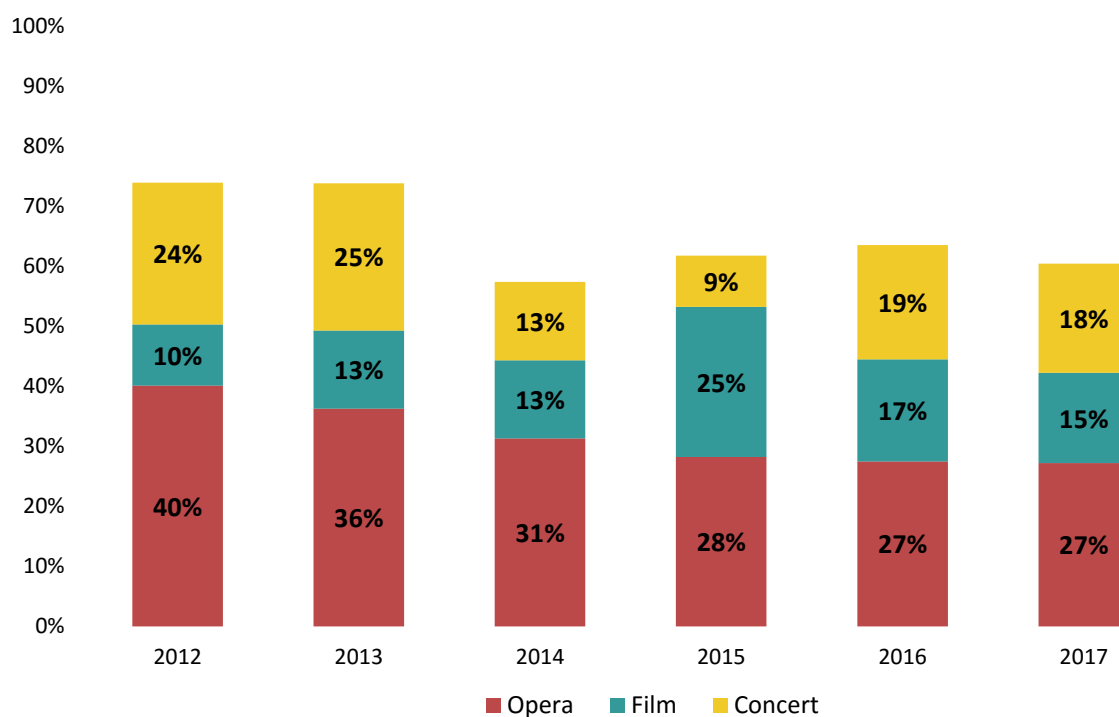

Figuur 5 Marktaandeel in bezoek van top 3 meest bezochte Event Cinema genres in Nederland 2012 t/m 2017

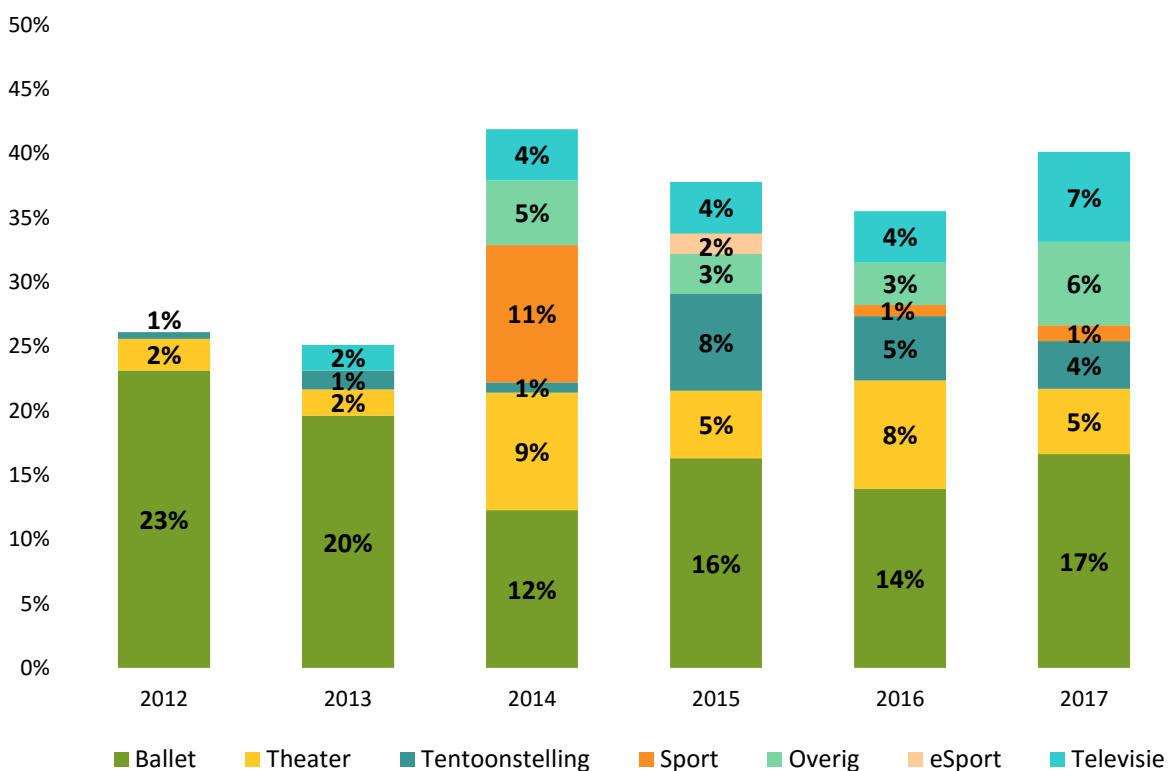
Figuur 6 Marktaandeel in recette van top 3 meest bezochte Event Cinema genres in Nederland 2012 t/m 2017

Aandeel voorstellingen van top 3 best bezochte genres

Figuur 7 Aandeel voorstellingen top 3 meest bezochte Event Cinema genres in Nederland 2012 t/m 2017

Aandeel voorstellingen 'kleinere' genres*

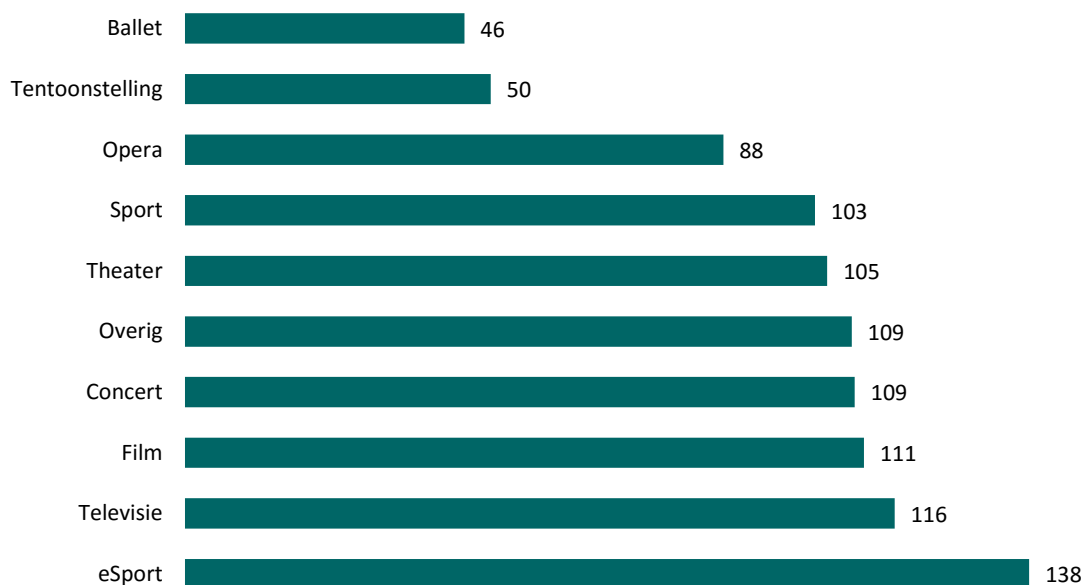

Figuur 8 Aandeel vertoningen van genres met minder bezoek dan top 3 best bezochte genres in Nederland 2012 t/m 2017

* Onder het genre 'overig' valt voornamelijk alternatieve content die niet nader gespecificeerd is. Tevens bevat deze categorie onder meer cabaret en live verslaggeving van gala's en award shows.

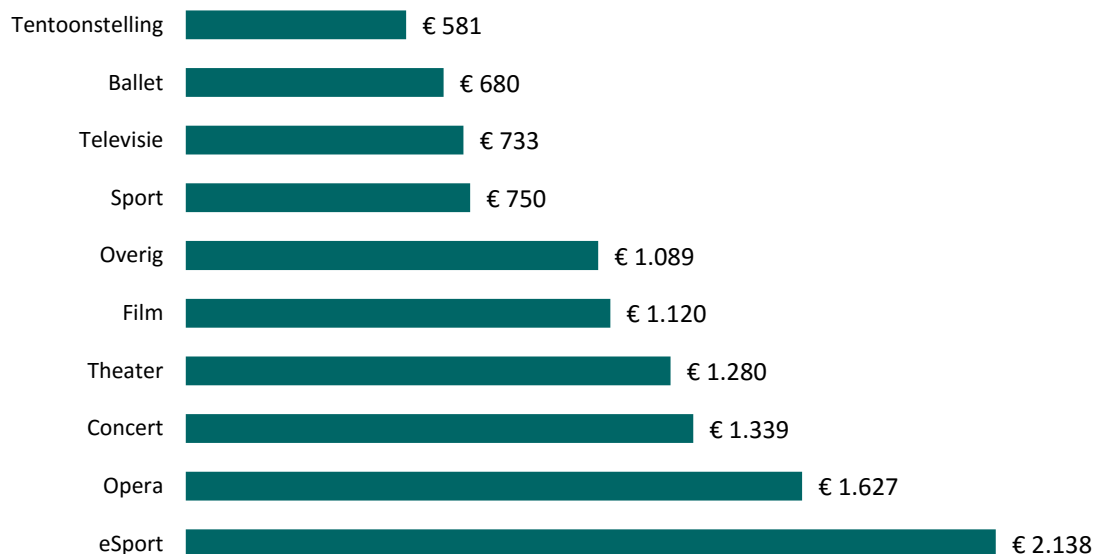
Hoewel er een sterke samenhang is gevonden tussen bezoek, recette en aantal voorstellingen, staat een hoog aantal voorstellingen niet direct gelijk aan een hoog aantal bezoeken én een hoge recette. Zo trekt het televisiegenre veel bezoeken per voorstelling, maar levert het per voorstelling een veel lagere recette op dan bijvoorbeeld opera (zie figuren 9 en 10). Dit komt vooral door de lagere ticketprijs van gemiddeld 5 euro voor de kinderprogramma's die tot het televisiegenre worden gerekend. De ticketprijzen van opera's en eSport events zijn daarentegen relatief hoog, namelijk respectievelijk circa 17 en 15 euro.

Bezoek per voorstelling 2012-2017

Figuur 9 Gemiddeld bezoek per voorstelling naar genre, op basis van totalen 2012-2017

Recette per voorstelling 2012-2017

Figuur 10 Gemiddelde recette per voorstelling naar genre, op basis van totalen 2012-2017

4. Event Cinema publiek

4.1 Kannibalisatie of nieuw publiek

Het concept van Event Cinema is goed te plaatsen binnen de veranderende vertoningscontext, aldus IHS. De vertoningssector adopteert steeds meer nieuwe technologieën die de kijkervaring versterken, zoals laserprojectie, Dolby Atmos en Dolby Cinema en recentelijk 4D.²⁴ Toch werd en wordt Event Cinema met meer wantrouwen bekeken dan nieuwe technologieën. Al sinds de opkomst van Event Cinema heerst er binnen de sector een angst voor kannibalisatie: het traditionele filmtheater- of bioscooppubliek zou in plaats van naar live voorstellingen of reguliere films alleen nog maar naar Event Cinema voorstellingen kunnen gaan.

Volgens een rapport uit 2015 van onderzoeks- en adviesbureau TBR wordt content zoals opera en concerten door Event Cinema juist toegankelijk voor een nieuw publiek: mensen die normaliter niet naar een voorstelling kunnen vanwege de kosten of bijvoorbeeld reistijd.²⁵ Dit wordt beaamd door Fauchet, die stelt dat lokaal loyale Event Cinema publieksgroepen ontstaan.²⁶

Volgens TBR kunnen bioscopen met Event Cinema een groter en gevarieerder publiek aanspreken.²⁷ Dit wordt ondersteund door Fauchet, die als voorbeeld het succes van *THE BEST EXOTIC MARIGOLD HOTEL* noemt. De film trok in het Verenigd Koninkrijk meer bezoek dan verwacht, met name binnen de leeftijdsgroep van het opera en ballet publiek. Dat was te danken aan het Event Cinema publiek, dat in de bioscoop in aanraking kon komen met POS materiaal en de trailer voor de film, waardoor een publiek werd aangesproken dat de film anders niet zou gaan zien.²⁸

4.2 Demografisch profiel publiek

In het Verenigd Koninkrijk trok Event Cinema volgens Fauchet met name vrouwen en 55-plussers; eenzelfde demografisch profiel als het publiek van live performances. Na verloop van tijd is Event Cinema meer mannen en jongeren gaan trekken en is de gemiddelde leeftijd van bijvoorbeeld theater events gedaald naar 45+.²⁹

Het schetsen van een gedetailleerd profiel is complex, wegens een gebrek aan data over het publiek. In zowel 2015 als 2017 heeft Filmonderzoek een vraag over Event Cinema bezoek uitgezet in het panel van CentERdata. De resultaten bleken echter onvoldoende betrouwbaar: met het oog op het aantal verkochte tickets voor Event Cinema, gaf een te hoog percentage respondenten aan een Event Cinema voorstelling te hebben bezocht. Naar alle waarschijnlijkheid is Event Cinema nog onvoldoende bekend waardoor de vraagstelling onvoldoende werd begrepen door de

²⁴ Hancock, "Event Cinema: a sector in full swing", 2.

²⁵ TBR, "Understanding the impact of Event Cinema: an evidence review", voor Arts Council England en British Film Institute (november, 2015), 2.

²⁶ Isabelle Fauchet, interview.

²⁷ TBR, 2.

²⁸ Isabelle Fauchet, interview.

²⁹ Ibidem.

respondenten.³⁰ Hierdoor is het vooralsnog niet mogelijk om een demografisch profiel te schetsen van Event Cinema bezoekers in Nederland.

In 2015 stelde TBR dat Event Cinema onvoldoende bekend was, vooral doordat het budget voor marketingcampagnes te beperkt is om meer bekendheid te genereren.³¹ Dit wordt anno 2018 bevestigd door Fauchet, die benadrukt dat Event Cinema voorstellingen minder inkomsten genereren voor distributeurs dan feature films.³² Ook *word of mouth*, wat voor films goed werkt, heeft in het geval van Event Cinema minder impact, omdat de Event Cinema voorstellingen vaak eenmalig in een bioscoop of filmtheater worden vertoond of een beperkte looptijd hebben. .³³

³⁰ De vraagstelling luidde als volgt: “Heeft u in 2017 voorstellingen bezocht in de bioscoop, anders dan films? Denk bijvoorbeeld aan live of opgenomen opera, ballet of theatervoorstellingen op het bioscoopscherm, games of sportwedstrijden op het bioscoopscherm, muziekoptredens of museumtentoonstellingen op het bioscoopscherm.”

³¹ TBR, 2.

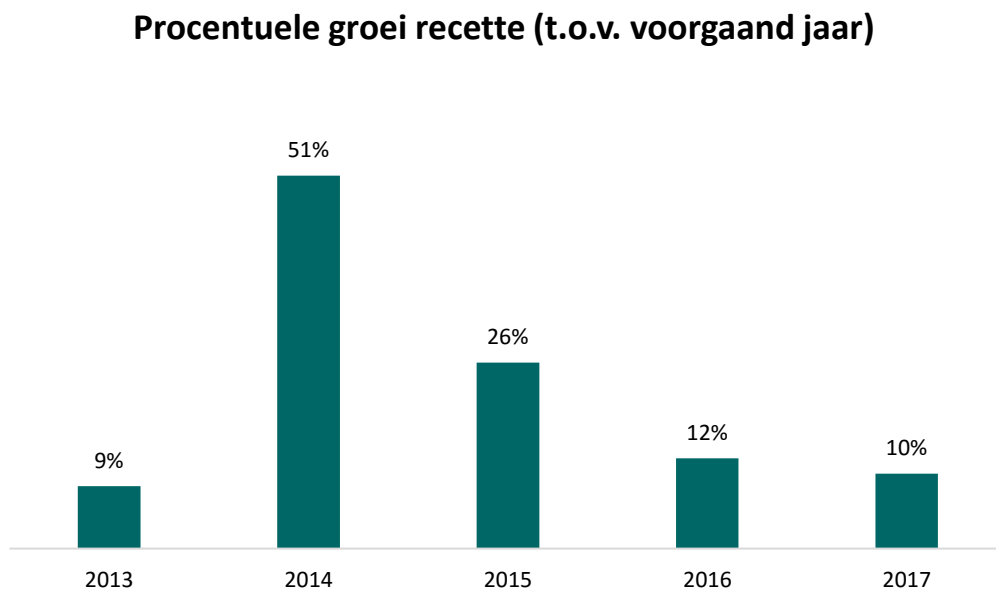
³² Isabelle Fauchet, interview.

³³ TBR, 2.

5. Toekomst Event Cinema

5.1 Uitbreiding of stabilisatie van de markt

Naar verwachting van IHS zal de wereldwijde Event Cinema recette in 2019 \$1 miljard bereiken. Volgens Fauchet is er in de toekomst dan ook nog uitbreiding mogelijk naar met name Zuid-Amerika en Azië.³⁴ Binnen de West-Europese markt lijkt de groei van Event Cinema te stagneren. In het Verenigd Koninkrijk bracht Event Cinema in 2016 minder recette op dan in 2014 en 2015.³⁵ Hoewel Event Cinema in Nederland nog wel groei vertoont, neemt het groeipercentage steeds verder af (zie figuur 11).

Figuur 11 Procentuele groei Event Cinema recette in Nederland, ten opzichte van elk voorgaand jaar.

Volgens Fauchet vestigt Event Cinema zich en zal de industrie met de huidige content in de nabije toekomst een plafond raken. De grote bekende Event Cinema titels zullen publiek blijven trekken maar er zal meer moeten worden geïnvesteerd in nieuwe content om groei te kunnen behouden.³⁶

³⁴ Isabelle Fauchet, interview.

³⁵ Lucy Jones, presentatie ComScore.

³⁶ Isabelle Fauchet, interview.

COLOFON

Stichting Filmonderzoek heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van EYE Filmmuseum

In samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters (NVBF) en Filmdistributeurs Nederland (FDN)

Stichting Filmonderzoek

Adres

Krijn Taconiskade 276
1087 HW Amsterdam
T: 020 4266119
E: info@filmonderzoek.nl
www.filmonderzoek.nl

Onderzoeker

Aline Willemsen, MA

© 2018, SFO. Alle rechten voorbehouden. Gebruik van deze publicatie is toegestaan mits de bron duidelijk is vermeld. Wijzigingen voorbehouden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

